

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 23

8. lipnja 2017.

cijena 200 Ft

FOTO: ÁKOS KOLLÁR

I. HRVATSKI TAMBURAŠKI FESTIVAL

4. – 5. stranica

Udvarska izložba

7. stranica

Blagoslovljen kip Fatimske Marije

11. stranica

Pozdravljamo Mariju

14. stranica

Komentar

Dajte nam skupa doživiti...

Minuli misec za Gradišćanske Hrvate je odbižao prebrzo i bio je pregust, a i naporan, ako gledamo, na koliko mjesti, koliko svega se je zgodalo, prvenstveno na vjerskom polju. Prva nedilja miseca majuša, svenek projde u dičenju i molitvi pri jurskoj Blaženoj Divici Mariji, a ako je to gradišćanskohrvatsko shodišće, nije mi razumljivo, kako se ne narikta organizirano putovanje za sve one vjernike iz svih naših sel, ki bi to rado imali i zaistinu bi si željili. Čija bi to bila zadaća, farnikov, hrvatskih samoupravov, ali crkvene općine? Tamo je ovo ljeto jačio južnogradišćanski zbor iz Narde, pak ako je tako, da i iz Željezanske biskupije se pozovu zbori i svirači, ne bi se šikalo da većimi se najdu pri takovi crkveni obredi? Je istina da tajedan dan prlje priredjuje svenek Željezanska biskupija za sve vjernike ugarsko shodišće na neko hodočasno mjesto, ali ne bi bilo moguće da ki se još držu hrvatskim vjernikom, otre se mogućnost i napravi se volja za sudjelovanje na jurskom shodišću takaj? Par tajedan kasnije i u zagrebačku katedralu su putovali naši ljudi na poziv biskupa dr. Egidija Živkovića i sigurno je bio veliki doživljaj na licu mjesta poslušati biskupsku poruku i Božje riči ter dodatno uživati u glasu gradišćanskohrvatskoga zbora „Pax et bonum“, a na tajedan dan ponovo je pozvalo Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj na gradišćanskohrvatsko shodišće pred štatuu Putujuće Celjanske Marije u Hrvatski Jandrof. Pokidob su Duh prošloga vikenda bili, shodišće lovcev i lugarov, potribno je bilo premjestiti tajedan dan prlje u Hrvatskom Židanu, kade je blagoslovljen pred kratkim i kip Fatimske Marije. U medjuvrimentu su bili prošli i četarski Križevski dani, kade se blagosavlja vinograd i zemlja za bogati urodjaj, u jednoj od najlipšoj okolici, u četarskoj Gorici, kade se ne more človik dost načuditi, kako je lipom stvorio Bog našu krajinu. Svaka vjerska prilika, svako crkveno spravišće, ponovni je sastanak naš, ne samo u molitvi nego i u našem jeziku, zato bi bilo čim prije i čim bolje potribno riješiti medjusobni nepačeni tijek informacijov i da društva, hrvatske samouprave, a i same fare otpru veću mogućnost i prilike da se ti hrvatski vjerniki kim je još važna hrvatska rič, i svist, i vjera, skupa doživu vist Gospodinovu pri ti neponovljivi susreti.

Tiho

Glasnikov tjedan

Nedavno je u Subotici održana tribina naslova Mediji na manjinskim jezicima danas u Srbiji – kako dalje? Isto pitanje može se postaviti i za naše prilike: Mediji na manjinskim jezicima u Mađarskoj – kako dalje? Niz problema kojih su se istraživači dotakli predstavljajući studiju Centra za razvoj civilnog društva iz Zre-

njanina Informiranje na jezicima nacionalnih manjina - prijedlozi za nove politike, rezultat su istraživanja manjinskih i višejezičnih medija. Oni su aktualni, bez obzira na državu gdje djeluju mediji manjinskih zajednica. Istraživani su mediji šesnaest manjinskih zajednica.

Analizirali su se tradicionalni mediji na manjinskim jezicima, mrežni mediji na manjinskim jezicima kao i rezultati terenskog istraživanja manjinskih i višejezičnih medija. Zaključeno je kako novinarstvo spada u jedno od najslabije plaćenih zanimanja. To utječe na kvalitetu informiranja, a o istraživačkom novinarstvu u takvim uvjetima ne može se ni govoriti. Informiranje na mjesnim razinama je u raspadu, i nije to tako samo u manjinskim medijima, nego i na jeziku većinskoga naroda. Čitatelji vole čitati mjesne informacije, ali ne pokazuju nikakvu spremnost da i plate isto. Pokazuje se kao nužnost jačanje različitih medijskih platforma, u prvom redu interneta kao medija putem kojeg informacije mogu dospjeti do najvećega broja korisnika.

Zahtjevniji tekstovi i analize, komentari guraju se u drugi plan, što ugrožava mogućnost prenošenja složenijih i kompleks-

njih sadržaja, kao i bilo kakvih ozbiljnih političkih promišljanja namijenjenih upravo manjinskoj populaciji. Od cenzure i autocenzure ne mogu se obrabiti u manjinskim (i većinskim) medijima i one su zajednička značajka goleme većine medija, i to bez obzira radi li se o elektroničkim, tiskanim ili mrežnim platformama, bez obzira radi li se o izveščivanju na jeziku većinskoga naroda ili na jezicima manjinskih zajednica. Zaključeno je kako su cenzura i autocenzura pitanje političkog i društvenog ustroja u kojem djeluju bilo manjinski bilo većinski mediji.

Istraživanja i razgovori provedeni su s novinarima i urednicima dvanaest narodnosnih zajednica, sa širim slojem čitatelja i s pripadnicima nacionalne i kulturne elite.

Opadanje praćenosti tiskanih medija za budućnost manjinske zajednice jako je loše jer manjine mogu čuvati svoju nacionalnu samobitnost tek onda ako uz političke i kulturne elite i čitateljsku

publiku imaju svoje kulturne subelite. Subelite čine obrazovani pojedinci, pripadnici zajednice koji čitaju tiskane medije i zahtjevnije novinske žanrove, analize i komentare i prenose ih komentirajući ih svojim zajednicama. Opadanje čitanosti manjinskih medija ugrožava mogućnost prenošenja bilo kakvih složenijih i kompleksnijih, problemskih napisa pa onda i bitnih ideja, znanja i informacija, što ne mogu ostvariti ni elektronički ni mrežni mediji, nego isključivo tiskani mediji manjinskih zajednica, zaključeno je.

Mega medijski trendovi nepovoljni su. Glede pitanja interneta manjinske zajednice kaskaju, one su u fazi zbunjenosti i kasnog usvajanja te je za očekivati da će se njihov broj među pripadnicima manjinskih zajednica, koje su istraživači nazvali njihovim kasnim usvajcima, u nastupajućem razdoblju ubrzano povećati.

Branka Pavić Blažetin

Cenzura i autocenzura pitanje su političkog i društvenog ustroja u kojem djeluju bilo manjinski bilo većinski mediji.

BUDIMPEŠTA

Hrvatska državna samouprava 10. lipnja priređuje X. DRŽAVNU KULTURNU TURNEJU. Program počinje u 18 sati u HOŠIG-u (Kántorné sétány 1 – 3). Nastupaju: HKD Gradišće iz Petrovoga Sela i Hrvatska izvorna grupa iz Budimpešte. Priredbu podupire: Fond za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa. Nazočne će pozdraviti: Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i Andrija Handler uime HKD-a Gradišće.

II. Dan hrvatskoga školstva u Mađarskoj, 21. svibnja

U sklopu proslave II. Dana hrvatskoga školstva u Mađarskoj, koji se slavi 21. svibnja, na prijedlog HDS-ova Odbora za odgoj i obrazovanje dodijeljena je spomen-plaketa s likom barokne kamene ploče prve hrvatske škole u Pečuhu i zahvalnica zaslužnim učiteljima.

Spomen-plaketu i zahvalnicu nagrađenima uručili su HDS-ov predsjednik Ivan Gugan i HDS-ova dopredsjednica Angela Šokac Marković. Nagrađeni su pedagozi iznad 70. godine života za dugogodišnji rad na polju hrvatskoga školstva u Mađarskoj.

Nagradu su u sklopu svečanosti primili (odazvali su se pozivu na svečanost):

Ivan Zomborčević – Baja, Ivan Kričković – Baškut, Stipan Krekić – Gara, Marin Đurić – Santovo, Ana Filip Varga, Jelena Jakobović Horváth – Kozar, Katica Kubatov Kremsperger – Kemed, Melanija Avramović Gergić – Starin, Stipan Filaković, Kata Bende Filaković, István Légrádi, Stanko Kolar, Manda Aladžić Kolar, Marija Nedučin, Marija Horvat Pavlov, Ljubica Skutnik, Ana Barić Bolla, Marija Kovačević Kállai, Matija Vujić Balog, Đuro Pavić, dr. Ernest Barić, Mijo Mijatović – Pečuh, Marija Kecskés Bella – Martinci, Tereza Haklić, Katica Gubinski Takač, Marija Prodan – Budimpešta, Marko Dekić, Julijana Behon Rongić, Marija Nović-Stipković, Erzsébet Kimlei Pormüller, Erzsébet Németh – Kemlja, Tereza Kolonić Dániel – Koljnof, Stjepan Geošić, Ljubica Györfvári Gujaš, Marija Aladžić Gujaš – Lukovišće, Ilona Höttinger Pókecz – Kaniža, Gizela Hittl Mohos – Narda, dr. Karlo Gadanji – Sambotel.

Nagrađeni kojima će nagrada biti naknadno uručena (nisu bili u mogućnosti sudjelovati na svečanosti):

Marta Šajić Akoš – Baja, Bara Jagić, Lenka Janić – Bikić, dr. Mišo Mandić – Čavolj, Matija Mandić Goher – Dušnok, Kata Tomić Šerege, Zlata Šibalin Fehér – Gara, Marija Pijuković – Matević, Eugeniya Bundić – Sentivan, Milica Schlöder, Anica Torjanac – Pečuh, Marija Bajai Predač, Liza Marković, Kata Kasapović, Irena Čiček Csikota, Magdalena Balaž – Mohač, Valerija Geošić, Stipan Vujić, Martin Gregeš, Marija Božić Horváth – Budimpešta, Franjo Pajrić, Marija Pajrić – Koljnof, dr. Mijo Karagić, Marija Gostom Varga – Unda, Stana Kiš – Tukulja, Magdalena Romolic Villányi – Lukovišće, Juliana Kófalvi Péter – Sumarton, Németh Jánosné – Kaniža, Kalman Varga – Gornji Četar, Matilda Bölcs – Hrvatski Židan, Ana Milišić Horvat – Petrovo Selo.

Donijeta Odluka o dodjeli potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2017. godinu

Hrvatskoj državnoj samoupravi 55 000 kuna za Državni dan Hrvata, koljnofskoj Udruzi „Hrvati – Horvátok“ 15 000 kuna za projekt „Po stazama naših starih 2017“.

Temeljem provedenoga Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2017. godinu, donijeta je Odluka o dodjeli financijske potpore. Na otvoreni Javni poziv Središnji državni ured zaprimio je 862 prijave u kategorijama neprofitne organizacije, fizičke osobe te u kategoriji ugroženi pojedinci.

Potpore je dodijeljena za 78 projekata hrvatskih udruga, zajednica i pojedinaca iz cijeloga svijeta te za 16 pojedinaca pripadnika hrvatskoga naroda koji se nalaze u teškim socijalnim i materijalnim prilikama.

Neprofitne organizacije izvan Republike Hrvatske i u Republici Hrvatskoj koje se brinu za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske kao i fizičke osobe čiji projekti obuhvaćaju brigu za očuvanje i jačanje samobitnosti Hrvata izvan Republike Hrvatske, bili su u mogućnosti prijaviti projekte i aktivnosti iz područja kulture, obrazovanja, znanosti, sporta i ostalih područja poradi zaštite prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske, te unapređenja svih oblika suradnje između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Zadani ciljevi i načini njihova ostvarenja temelj su za dodjelu bespovratnih sredstava iz državnoga proračuna Republike Hrvatske, namijenjenih potpori posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

BEZ GRANICA

Ministarstvo ljudskih resursa svake godine za učenike škola u Mađarskoj raspisuje program „Határtalanul“ (Bez granica). Cilj je programa izgradnja mađarsko-mađarskih veza, uspostava i produbljivanje osobnih veza. Dio je to programa nacionalne politike u stvaranju nacionalnog jedinstva. U okviru programa učenici uz državnu potporu sudjeluju na izletima u susjednim zemljama Mađarskoj kako bi stekli osobne dojmove o izvangraničnim Mađarima i njihovom položaju. Program je započeo 2010. godine, a do sada je stotinjak

stotina učenika iz Mađarske posjetilo putem stručnih izleta regije izvan Mađarske. U programu se natjecala i šeljinska Osnovna škola „Géza Kiss“ te dobila za stručno putovanje u Zagreb i Rijeku gotovo milijun forinta potpore, kaže nam ravnatelj škole Robert Ronta. Tako su krenuli na put od 24. do 26. svibnja, nastavnici i djeca, njih 39 učenika 7A i 7B razreda. Razgledali su povijesne i kulturološke mađarske elemente u Zagrebu i Rijeci te posjetiti izletišta zaštićenoga krajolika Zeleni Vir – Skrad.

I. HRVATSKI TAMBURAŠKI FESTIVAL

U organizaciji Hrvatske državne samouprave i Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj, održan je I. hrvatski tamburaški festival u Baji. Premda su organizatori najavljivali festival na otvorenome, nekoliko dana prije njegova održavanja odlučili su se za tamošnju kazališnu dvoranu, kaže nam Zoltan Vizvari, v. d. ravnatelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj.

star Bačka iz Gare (Bačka). Iako se najavljivano da će se na koncertu predstaviti sastavi iz svih regija u Mađarskoj gdje žive Hrvati, regija koja je izostala jest Budimpešta.

Kako kaže Vizvari: Jedan od najvećih ponosa naše zajednice jest hrvatska tamburaška glazba. Glazba je ujedno i spojni-

ca koja povezuje Hrvate iz svih krajeva države. I tamburaški festival služi tom cilju. Nazočne je pozdravio HDS-ov predsjednik Ivan Gugan izražavajući svoje „iznimno zadovoljstvo“ održavanjem festivala. Među uzvanicima koji su se odazvali pozivu bili su zamjenica HDS-ova predsjednika Angela Šokac Marković,

Organizatori su s pomoću „mentora“, u svakoj regiji jedan mentor, izabrali sastave koji su se predstavili na Festivalu, njih pet uz goste iz Subotice: Tamburaški sastav Šetnja iz Hrvatskoga Židana, (Gradišće), Tamburaški sastav Stoboš iz Kaniže (Pomurje), KUD Biseri Drave iz Starina (Podravina), Tamburaški sastav San iz Subotice, Orkestar Vizin iz Pečuha (Baranja) i Orke-

Tamburaški sastav San

Orkestar Vizin iz Pečuha

Tamburaški sastav Šetnja

Foto: AKOS KOLLAR

KUD Biseri Drave

Tamburaški sastav Stoboš

Orkestar Bačka

predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Srbiji Slaven Bačić, savjetnik u Veleposlanstvu Bosne i Hercegovine u Budimpešti Goran Pranjić, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac i voditelj HDS-ova Ureda Jozo Solga.

Svi navedeni orkestri predstavili su se s petnaestak minuta muziciranja i pjevanja predstavljajući glazbu i napjeve kraja iz kojega su došli, te u nekoliko rečenica kazali voditeljici programa Mirjani Steiner i gledateljima nešto o sebi. Pratio ih je pljesak zahvalne publike. A za uspomenu orkestri i mentori dobili su spomenicu za sudjelovanje na Festivalu.

Orkestar Bačka (mentor: Adam Szabó) izveo je ove skladbe: Zora zori, Stari roko-ro, Polegaj, Osam tamburaša, Evo banke; Orkestar San (mentor: Mira Temunović): Dunav teče niz panonske ravni, Splet bunjevačkih kola i Mjesec; KUD Biseri Drave (mentor Atila Kuštra): Imam diku, Podravski i Moj nevene; Tamburaški sastav Šetnja (mentor: Rajmud Filipović): Selo u Gradišću, Gizdav sam da sam Hrvat, Zadnja želja, Nikomu se ništ ni stalo, Ošo braca u Englesku; Tamburaški sastav Stoboš (mentor: Stjepan Prosenjak): Međimurski splet, Marija, Šaltareata, Coparopa; Orkestar Vizin (mentor: Marko Jerant) izveo je ove skladbe: Bošnjacke melodije iz okoliće Pečuha, Šokac i Tri livade.

Na samome kraju svi su orkestri zajedno na pozornici odsvirali i otpjevali poznatu pjesmu Laku noć, svirači.

Najavljivao se i koncert na otvorenome, ali bez prethodne naznake imena zvijezde večeri. Koncert je izostao, ali su sudionike Festivala, uz uzvanike, na večeri u Čardi Tanya zabavljali osječki tamburaši, Tamburaški sastav Ravnica.

Branka Pavić Blažetin

Krizmanje u Santovačkoj župi

Tisuću vjernika hodočasnika, možda i više, okupilo se 13. svibnja u marijanskom svetištu na santovačkoj Vodici na misnom slavlju u čast Gospe Fatimske i župnom krizmanju.

Podno Gospina kipa okupilo se tisuću vjernika.

Krizmanici na santovačkoj Vodici

Sakrament krizme podijelio je nadbiskup Bábel.

Nadbiskupa su pozdravili krizmanici.

ila je to prva od redovitih mjesečnih pobožnosti koje se svake godine održavaju u čast Gospe Fatimske od svibnja do listopada. Misno slavlje na otvorenom podno golemoga Gospina kipa, postavljenog i posvećenog u listopadu 2008. godine, predvodio je kalačko-kečkemetski nadbiskup Balázs Bábel, koji je mladima podijelio i sakrament krizme.

Po nauku Katoličke Crkve, na krizmi katolici primaju na sebe Duha Svetoga kojeg je Isus obećao. Da bi se jasnije označio dar Duha Svetoga, vrlo je rano uz polaganje ruku dodano i mazanje mirisnim uljem – krizmom.

Budući da santovačku župnu zajednicu čine dvije zajednice – hrvatska i mađarska, već po običaju misno slavlje uljepšano je pozdravnim riječima, čitanjima i molitvom vjernika krizmanika na hrvatskom i mađarskom jeziku, te pjevanjem koje je predvodio župni kantor Zsolt Sirók.

– Bilo gdje u zemlji spomenem ime Santova i svetište na Vodici, danas već svi znaju da se tu nalazi veliki Gospin kip. Vani u puštoši kamo dolaze mnogi hodočastiti, kao što nas i danas, hvala Bogu, ima vrlo mnogo, na dan ove važne obljetnice. – reče nad-

biskup Bábel na početku svoje propovijedi ističući da 13. svibnja obilježavamo 100. godišnjicu Gospina ukazanja u Fatimi. Napomenimo da je istoga dana papa Franjo proglasio svetima dvoje od troje malih pastira, Jacintu i Franju Marta kojima se 13. svibnja 1917. ukazala Gospa.

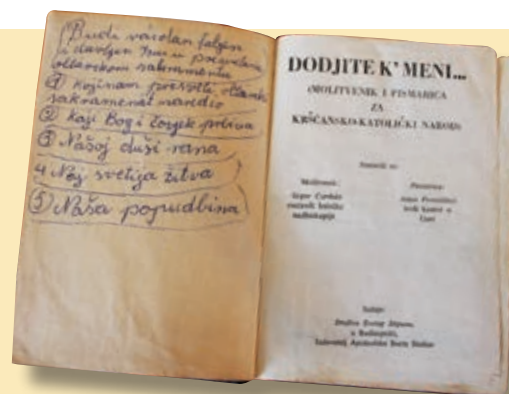
Kako uz ostalo reče nadbiskup Bábel, jedna tako velika obljetnica kao što je stota godišnjica svetišta Gospe Fatimske, zajedno s proglašenjem svetima dvoje malih pastira, za cijelu je Crkvu radost. Radost je za nas i krizmanje na santovačkoj Vodici gdje također pozdravljamo Blaženu Djevicu, te kroza sakrament krizme zazivamo Duha Svetoga na naš život kao što je on bio u životu Blažene Djevice.

– Neka nam zaštitnica Blažena Djevica dade snagu i neka nas vodi bliže k Isusu Kristu da možemo postati istinski svjedoci u današnjemu svijetu u kojem živimo s mnogo briga i borbe. Jer ne znamo što nas čeka, ne vidimo u budućnost. Ali možemo biti sigurni, ako nas pomaže Duh Sveti, onda će nam u svakoj situaciji dati snage da ustrajemo i ostanemo vjerni. Molimo da to i u krizmi i u današnjoj svetkovini bude za sve nas Božji dar i milost. – zaključio je nadbiskup Bábel.

Nakon prigodne propovijedi i obnavljanja krsnog zavjeta, sakrament krizme primilo je 33-ero mladih, osim iz Santova, i iz obližnje Čatalije, među njima i osam santovačkih Hrvata Šokaca, odnosno bivših učenika santovačke Hrvatske škole, koje je pripremila vjeroučiteljica Katalin Molnár Tomašev. S. B.

Udvarska izložba i molitva

U organizaciji Povjerenstva Pečuške biskupije za Hrvate i udvarske Hrvatske samouprave, na Mladi Uskrs, 23. travnja 2017., u udvarskoj crkvi priređena je izložba sakralnih predmeta, zajednička molitva i pjevanje. Izložbu je prigodnim riječima otvorila Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Nažočnima su se obratile djelatnica Pečuške biskupije Milica Klaić Tarađija i predsjednica Hrvatske samouprave sela Udvara Marta Ronai. Slijedila je zajednička molitva koju je predvodila Anuška Legradi, a pjevanje Marica Bošnjak.

Skupili su Udvarci, na poziv Anice Legradi i Marte Ronai, sakralne predmete iz svojih domova, ormara i polica, sakupili svete sličice na mađarskom i hrvatskom jeziku, molitvenike, raznorazne sakralne predmete, kipove, fotografije, i rasporedili ih na svojim najljepšim tkaninama.

Izložba iste tematike i vjerski susret upriličen je, u organizaciji Povjerenstva Pečuške biskupije za Hrvate, lani u Kozaru u suradnji s tamošnjom Hrvatskom samoupravom. Ove je godine Povjerenstvo mislilo da bi program ostvarilo u Udvaru, a pri pomoći im je bila tamošnja Hrvatska samouprava.

Cilj je okupiti vjernike i potaknuti ih za nove aktivnosti, uz priređivanje izložbe sakralnih predmeta koje oni čuvaju u svojim kućama, pokazujući kako se stoljećima čuva pobožnost u hrvatskim kućama na hrvatskom jeziku.

Uz pjesmu i molitvu te prigodne riječi Vesne Haluga, Ivane Božanović i Anđelke Stazić kazivale su prigodne molitvice na hrvatskom jeziku.

Otvarajući izložbu, Vesna Haluga reče da je, uz jezik i kulturu, vjera sigurno jedan od bitnih dijelova hrvatskoga identiteta. Ovi krasni stari molitvenici zorno svjedoče da je molitva među Hrvatima (Hrvaticama) stalno je prisutna. Svatko od nas ima svoj najdraži molitvenik, a neki od vaših najdražih pravi su ukras ove izložbe. Mi vjernici smo povlašteni. Kada nam je teško ili dobro, zahvaljujemo i prosimo milost i u svom obraćanju Majci Božjoj, Isusu i Bogu puno nam je lakše.

U molitvenicima, na sličicama rukopisom je napisano vlasničko ime, važni događaji u njegovu životu i zavjeti svetcima.

Vijenac bogoljubnih pjesama tiskan 1903. u Budimpešti, sastavio otac Marijan Jajić.

Mali Magdolna, Palijan Kata, Ljubica Horvat, Srimac Kata, Oroviča Mišo, Križić Marija, Krupić Kata, Vidović Marta, imena pisana uglavnom mađarskom grafijom. Saznajemo kako se Vranešić Kata krizmala u Egeragu 5. srpnja 1943. godine.

Društvo svetog Stipana 1925. u Budimpešti izdalo je molitvenik Novi Vinac Andjeoski molitva i pisama koji je sastavio santonovački župnik Jakov Wildinger. Tu su i molitvenici tiskani u Rije-

ci početkom 20. stoljeća, molitvenik Rajska ružica, Sbirka od 4 lipe pobožne molitvice, pa molitvenik Stjepana Ebrića, učitelja iz Nemeta tiskan u Pečuhu 1927. godine Spasi dušu kršćansko-katolički molitvenik i pjesmarica za mladež i odrasle.

Molitvenik i pismarica za kršćansko-katolički narod Dodjite k' meni kojeg su sastavili Grgur Cserháti, svećenik kaločke nadbiskupije, i Antun Pereszélyny, bivši kantor u Gari. Nakon molitve i pjesme pak još malo razgledamo izloženo, razgovaramo, a tada se počinju skupljati izloženi predmeti, svatko traži svoj bojeći se za njega jer oni su dio njegova života.

Branka Pavić Blažetin

„Pricini kišobrani“

U pečuškome školskom Centru „Apáczai“ 19. svibnja otvorena je u organizaciji Zaklade „Zlatko i Vesna Prica“ izložba dječjih radova, učenika pečuških osnovnih škola, pod nazivom „Pricini kišobrani“. Djeca su mogla poslati svoje radove u kategorijama učenika 5. – 6. i 7. – 8. razreda. Izložbu je otvorio supredsjedatelj Zaklade, zastupnik u gradskoj Skupštini grada Pečuha Jozo Hari, koji je i predsjednik Narodnosnog odbora pri Skupštini grada Pečuha. U programu otvaranja sudjelovali su i učenici obrazovnog Centra „Apáczai“. Zaklada „Zlatko i Vesna Prica“ svake godine krajem svibnja u Hrvatskoj u kući koju je Zakladi poklonio Zlatko Prica, a koja se nalazi u mjestu Taru, organizira jednotjednu Umjetničku školu ksilografije u kojoj Zaklada osigurava četiri mjesta za pečuške učenike. Ove je godine nagrada za prva četiri mjesta likovnog natječaja „Pricini kišobrani“ sudjelovanje na radionicama u Umjetničkoj školi u Taru. Izložene radove ocijenilo je stručno povjerenstvo.

Sveti Ladislav i Hrvati (I. dio)

Nedavni uzvratni službeni posjet mađarskog predsjednika Jánoša Ádera Hrvatskoj, osim aktualnih tema obilježilo je i otvorenje putujuće izložbe posvećene ugarskom kralju i svetcu Ladislavu I. Arpadoviću, koje je održano u Mađarskom institutu u Zagrebu.

Državno tajništvo za nacionalnu politiku Mađarske povodom 940. obljetnice stupanja na prijestolje i 825. obljetnice kanonizacije, 2017. proglasilo je godinom svetog Ladislava. Taj ugarski svetac osnivanjem Zagrebačke biskupije neprolazno je zadužio hrvatsko kršćanstvo, izjednačio se s najvažnijim zaštitnicima naših biskupija i gradova, poput sv. Vlahe, sv. Dujma, sv. Tripuna ili sv. Kvirina.

Sveti Stjepan, Krist Učitelj i sveti Ladislav u zabatu iznad portala zagrebačke katedrale.
Izvor: www.hkv.hr

Pri razmatranju srednjovjekovnih događaja trebamo odoljeti modernim, nacionalnim interpretacijama koje se nameću same po sebi. Srednjovjekovna samobitnost bila je naprosto znatno složenija, okupljena oko kršćanstva kao zajedničke religije, lokalnih, staleških i etničkih obilježja te osobnih lojalnosti. Ipak, naše sudove o istaknutim osobama srednjovjekovlja određuju kasnije povijesne reinterpretacije, nastale mahom tijekom rađanja modernih nacija. Kao što ćemo vidjeti, takvih gibanja nije bilo pošteđeno ni štovanje svetog Ladislava u Hrvata. Prvi kontakti Ladislava i Hrvata podudaraju se s krizom vlasti i prijestolnim borbama nakon smrti kralja Dmitra Zvonimira, u kojima ugarski kralj podržava svoju sestru i Zvonimirovu udovicu Jelenu Lijepu. Godine 1091. prelazi Dravu i zauzima Hrvatsku i srednjovjekovnu Slavoniju između Drave i Gvozda, na čije čelo postavlja svog nećaka Almoša. Taj vojni pohod neposredno je pripremio uspostavu hrvatsko-ugarske državne zajednice 1102. godine. Razmimoilaženje stavova o nave-

denim događajima zamjećujemo već i kod srednjovjekovnih kroničara. Dok Toma Arhiđakon u svom djelu Historia Salonitana ističe golemi nered u Hrvatskoj i Slavoniji nakon Zvonimirove smrti, navodeći da je Ladislav u Slavoniju došao na poziv jednog tamošnjeg velikaša, ugarski pisci (Chronica Hungarorum) naglašavaju utemeljenost Ladislavova prava na hrvatsku krunu (po sestri Jeleni). Crkvena politika Arpadovića prije svega išla je ukorak s naporima za jačanje ugarske države, što će Ladislava 1094. potaknuti na osnivanje Zagrebačke biskupije, koju podređuje Kalačkoj nadbiskupiji. Novoosnovanu biskupiju posvetio je svetom Stjepanu Kralju, te položio temelje kulta ugarskih kraljeva u hrvatskom narodu. Nimalo ne iznenađuje što je štovanje ugarskih svetih kraljeva kroz povijest najjača uporišta imalo upravo u Zagrebačkoj biskupiji (gdje su se osim sv. Stjepana častili sv. Ladislav i sv. Emerik (Mirko)). Zagrebačka prvostolnica do 1794. i uvođenja rimskog (tridentskog) obreda imala je čak svoj vlastiti obred, s posebnim služ-

bama za blagdane svetih kraljeva. Statuti zagrebačkog kaptola svjedoče da su se svakog četvrtka služile mise za sv. Ladislava, koji se spominjao i u svečanim litanijama povodom Velike subote („Sancte Ladislai, ora pro nobis“). Od materijalnih uspomena zagrebačke katedrale najpoznatiji su oltar s kipom sv. Ladislava, odnosno njegova skulptura na pročelju, prikazana u društvu Krista i sv. Stjepana Kralja. U riznici zagrebačke katedrale, osim važnih dokumenata, među ostalim čuvaju se i plašt te relikvijar ruke sv. Ladislava.

Ivan Tomek

Trenutak za pjesmu

Tužna pudarica

Pod oraškom usrid vinograda
Tužna sidi pudarica mlada.
Suze roni i tužno popiva,
A sa grane čvorak joj otpiva:
„Zašt' ne pivaš pismu veselicu,
Zašt' su suze na tvojemu licu?“
„Aoj, čvorku, na orove grane,
Tugu tužim jedna od priklane.
Onda mene za nedragog dali,
U svit tudi mene su udali.
Moj mi čovek lipu rič ne kaže,
A svekrva vazda mi odmaže,
Za zdravlje mi nikad ne zapita,
Več mi šalje od sevoskog svita
Da tu sama i svetkem pudarim,
U samoće da plačem i žalim.
Da je mene, ej, divojkom biti,
Kod majčice dane provoditi,
Čekat sunce iz tavni' oblaka:
Čekat mojeg dragoga junaka!“

Kazivačica:

Aga Daražac, rođ. 1933., Santovo
Zabilježio: Živko Mandić

Petroviski crikveni turanj u obnavljanju

Sad je jur jedno vrime turanj petroviske crikve sv. Petra i Pavla djelatno područje. Po riči petroviskoga duhovnika Tamása Várhelyija, obnovljenje turnja je već nego potribno bilo jer je posljednji put restauriran 1963. ljeta. Deset ljet kasnije su morali vaze od kamenov obnoviti i napravljene su male popravke i na turnju. Lani u decembru je petroviska crikvena općina nutradala naticanje Ministarstvu ljudskih resursov, na kom je dobiveno četiri milijuni forintov. Vazmeni svetki su donesli i pozitivnu odluku Seoske samouprave Petrovoga Sela, ka će djela podupirati dodatno još s dvi milijuni forintov. Cijela obnova, u kojoj se bakrom pokriva crikveni turanj, farbanje oblokov i turnja, temeljno očišćenje vazov iz kamena, pozlaćenje križa i križne kugle, obnova glavnoga ulaza i praga crikve ter pregledanje krova i napravljena manjih dijel, stat će sve skupa 12 – 13 milijun forintov. Fara Petrovoga Sela će još uložiti u investiciju 3,5 milijun forintov, a manjkajuću svotu bi htili sabrati iz dobrovoljnih darov. U juniju i juliju u svi dvi crikva će brati za ovu svrhu, a gdo kani još posebno darovati za ovu namjeru, more to napraviti s plaćanjem pinez na račun petroviske fare pod naslovom „Obnova crikvenoga turnja“. Sva djela su započeta na početku miseca majuša, ako je ikako moguće, morebit na bučuru će sve biti gotovo, tj. do 2. julija. Paralelno se minjaju obloki i na kapeli sv. Štefana, ter u dolnoj školi, ka je u vlasništvu fare, kade će se obnoviti vodeni blok. Obloki od kapele dobit će, četire muške i ženske svece, specijalnom tehnikom za staklo, a djela na kapeli bit će gotova do 20. augustuša, do druge bučure Petrovoga Sela.

Tiho

Vjeronauk po hrvatski u sambotelskoj čuvarnici

Sambotelaska podružnica Hrvatskoga vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkoga doma Miroslava Krležje lani je otvorila svoja vrata pred mališani i odonda djela pod peljanjem odgojiteljice Elizabete Penzeš-Deli. Od januara ovoga ljeta za dicu spomenute čuvarnice postoji mogućnost da u okviru vjeronauka dvojezično se bavu s fundamenti katoličanske vjere. Diplomirana vjeroučiteljica Zorica Moricz-Timar iz Petrovoga Sela, svaki pondiljak ima pol ure jačenja, moljanja i razgovora oko vjere s mališani. Nedavno smo gostovali na jednoj takovoj „uri“ i mi.

Iz čuvarnice u ovoj otpodnevnoj uri su jur većinom domom otpeljana dica, a šest mališanov točno zna, što će im dojti, kad zagledaju tetu Zoricu, još sa zamotanom gitarom i dokumenti u ruka. Živahno pitaju diozimateljji, ku će jačku danas naučiti, od česa će se pominati, a jedni začmu jur povidati, kako su prošli vazmeni svetki, i kako su bili i u crikvi, ne samo pri starojmajki. Vjeroučiteljica sa strpljenjem, koje zaslužuje negda-negda i zavidnost, ima za svakoga jednu dobru rič, a onda prostorija se potiša i začme se djelaonica s prekrizženjem, u pratnji kratke molitve: U ime Oca, Sina i Duha Svetoga... Ki bi bio mislio da takovi ozbiljni razgovori moru se odvijati na temu razapetoga Jezusa i oko tradicijov Vazma, med takovom dicom... Naravno, ovo sve ide po ugarski, kad bi bilo još teško o takovoj temi po hrvatski govoriti, iako teta Zorica vik dvojezično pita dicu i čeka neke riči za odgovor i po hrvatski. Iako ona nima hrvatsku knjigu, za svaku uru se triba pripraviti, za to služu i različite jačke, ke se najdu i po hrvatski i po ugarski na netu, ali naglasak je na tom da se večkrat ponavlja jur jednoč naučeno gradivo. „Dica rado jaču, i giblju se, tako da mužika nam je svaki tajedan sastavni dio zanimacije.

Kad nešto novo naučimo, onda prvič po hrvatski naučimo tekst, a drugi put jur znaju napamet, a ugarski tekst na melodiju skoro samo od sebe ide jur“, kaže Petroviščanka, ka trenutno još u dvi škola i još jednoj čuvarnici ima vjeronauk, a u Petrovom Selu pripravlja dičje svirače na muzičko oblikovanje maše. Ona misli da današnja dica jur nimaju doma takov vjerski žitak, kot prlje, posebno u seli, zato je i cilj da se u čuvarnici položi neki fundamenat znanja, poziva i ljubavi prema kršćanskom žitku. „Svaki put rado dojdem simo i uživam djelati s ovom dicom“, komentira još na kraju ure ka prebrzo odleti u minuta, učiteljica vjeronauka. Elizabeta Penzeš-Deli pak potvrđuje, kako tetu Zoricu čekaju ne samo mališani svaki put nego i odrašćeni. „Lipo svira na gitari, lipo znaju s njom djelati naša dica, a i mi odgojiteljice smo srične da moremo još naučiti i molitve i jačke na hrvatskom jeziku.“ Ovo je već deveti misec da se je hrvatska čuvarnica otprla u Sambotelu, svi su zadovoljni i s napori i uspjehi, a to pokažu i brojke, ke su se narodile pretprošli misec pri upisi. Tako od septembra će čuvarnica dobiti 18 mališanov, a u prvi razred 12 dice je najavljeno.

Tiho

Bogatstvo...

Jačenje s vjeroučiteljicom Zoricom Moricz-Timar

„Rajska Djevo, Kraljice Hrvata...“

Hodočašće u Međugorje

Eržebetvaroška Hrvatska samouprava i ove je godine organizirala hodočašće u Međugorje, od 27. do 30. travnja. Na putovanju je sudjelovalo umalo pedeset vjernika. Redovita su hodočašća u organizaciji Katice Benčik, predsjednice ove samouprave.

Hodočasnici kod slapa Kravice

Na ovome hodočašću, osim vjernika iz Budimpešte, bilo je sudionika iz Andzabega, Dušnoka, Tukulje, Udvara, i Vršende. Poslije noćnoga putovanja putnici su stigli u Sarajevo, gdje su se zadržavali tek sat vremena, kako bi navrijeme stigli na kršćansko hodočastište. Zbog kratkoće vremena razgledala se stara kulturna i povijesna jezgra grada, Baščaršija, gdje su se kupovali suveniri, a neki su sjeli popiti tursku kavu ili okrijepiti se burekom. Na na-

stavku putovanja pronašla se i tamburica, zapjevala se i pakoja pjesma, molila se krunica i pjevale su se poznatije marijanske pjesme. Započela je sitna kiša, ali nije obeshrabrila vjernike da krenu na brdo Križevac ili na Podbrdo, Brdo ukazanja. Molilo se na misnome slavlju i u župnoj crkvi sv. Jakova, ili ispred kamenoga kipa Kraljice Mira. Sutradan se putovalo u Dubrovnik. Jadranski je biser hodočašnike dočekao u kiši, te zbog toga posjetila se tek stara jezgra grada, i prošetalo se po Stradunu. Na povratku za Međugorje stalo se kod slapa Kravice. U povratku za mađarski glavni grad posjetili su Mostar. Pojedini već sada planiraju povrtak u Međugorje, koje se duboko urezalo u naše sjećanje. *k. g.*

Stručni izlet u Dubrovnik

S obzirom na to da studiram hrvatski jezik na Institutu za slavenske i baltičke jezike na ELTE, uvijek sam sretna kad imam priliku posjetiti Hrvatsku. To je uvijek dobra prilika da se bolje upoznamo s hrvatskom kulturom, ali naravno i jezikom, da ga više koristimo, slušamo i upotrebljavamo u svakodnevnim situacijama. Ove je godine naša lektorica Mariela Marković predložila izlet u Dubrovnik i, iako je to jako dugačak put, nas desetero se rado odazvalo, pa 26. travnja krenuli smo na put. Kao što sam rekla, putovanje je bilo jako dugo jer smo putovali autobusom 14 sati u jednom smjeru, ali vrijedilo je. Dubrovnik je prekrasan grad i, iako nas nije dočekalo sunčano vrijeme, svi smo bili oduševljeni njegovim ljepotama, morem, zidinama, hranom i ljudima. Odmah po dolasku prvi dan, upoznali smo Ivana Viđena koji je prijatelj naše profesorice, povjesničar umjetnosti koji jako mnogo zna o gradu i on nas je proveo kroz cijelu staru gradsku jezgru, govorio nam je vrlo zanimljive priče o gradu, ali govorio nam je i o dubrovačko-mađarskim vezama za koje nismo ni znali da su tako brojne. Primjerice, u riznici katedrale u Dubrovniku čuvaju se moći sv. Stjepana, dubrovački grb vrlo je nalik mađarskomu, a i mađarski književnik Mór Jókai pisao je pripovijest o jednoj dubrovačkoj legendi. Sljedećih dana bili smo na zidinama, šetali po dubrovačkim ulicama, išli žičarom na Srđ gdje smo posjetili Muzej Domovinskog rata, išli smo na najljepše dubrovačke plaže, šetali Lokrumom, jeli

morsku hranu, dubrovački sladoled, pili kavu, upoznavali Dubrovčane... uglavnom pokušali smo upiti što više Dubrovnik a ta tri dana posjeta. Dubrovčani su jako ljubazni i susretljivi. Imali smo sreće pa nismo toliko osjetili dubrovačku skupoću, naime naša je profesorica Dubrovkinja pa nam je, s pomoću svojih prijatelja, omogućila mnoge popuste, a u suradnji s mađarskom konzulicom, gospođom Katjom Bakijom, omogućila nam je besplatan posjet zidinama i Lokrumu, kao i vožnji žičarom do Srđa. U nedjelju smo na povratku prema Budimpešti imali i nekoliko sati za razgled Zagreba pa smo se u nedjelju navečer vratili doma umorni, ali jako sretni i zadovoljni s iščekivanjem sljedećeg izleta.

*Rebeka Bús
studentica hrvatskog jezika*

Blagoslovljen kip Fatimske Marije na stoti jubilej skazanja

Gospa Pustike pozdravlja u Hrvatskom Židanu

Pustika se nalazi na malom brižuljku u Hrvatskom Židanu, puna je zelenila i glasna je od ptičinjih notov. Ima svoj visoki križ, polag kojega, kad se človik doli pogleda na selo, začme mu se zasvišćevati. Od lipote... Ovdje, kudaj pelja put sv. Martina, je svoje mjesto dobila ta kapela u koj odsad stanuje Majka Božja Fatimska. Dar od pokojnoga desetnika Joška Perušića posredovanjem dr. Antona Kolića je dospio u Hrvatski Židan i blagoslovljen je uprav na stotu obljetnicu skazanja Blažene Dvice Marije, 13. majuša, u subotu otpodne.

Za svetom krizmom od mjesne crikve u povorki jačuč, dojde mnoštvo do Pustike, kade vjernike jur čeka hižni par Kovač i njeva dica ki su se zeli za skrbništvo nove kapela i Fatimske Gospe. Daleko nosi vitar glas jačkaricov zbora Peruška Marija. „Človik je na putu. Išće si i najde Boga, kad on koraca preda njega. Mi smo se skupaspravili kod jednoga maloga pilja, kod ove kapelice Gospe Pustike, ar Bog nas poziva i prik svoje majke nas i pelja“, reče na uvodu svetačnosti domaći farnik Štefan Dumović, a vjeroučiteljica Žužana Horvat dvojezično prešte povidajku o skazanju Fatimske Gospe. Prelat, biškupski poslanik Franjo Benković, od toga govori da svako Marijino skazanje ima svoju misiju kod naroda. U Lurdu se najdu betežniki, onde se moli za bolesnike i nemočne, ali u Fatimu dojdju ljudi zbog pomirenja i zbog molitve za grišnike, ter za oprošćenje grihov. „Vi ste sad postavili jedno sveto mjesto, ča vam nudja priliku za molitvu i pokoru. Željim vam da si najdete ovde mir i da vaše molitve po zagovoru Fatimske Gospe pri Božanskom sinu sve izmožu“, s ovimi riči je blagoslovljena štatura Gospe Pustike, ka

Florijan Kovač će se s familijom skupa brigati za kapelu

Prelat, biškupski poslanik Franjo Benković blagoslovio je novi Marijin kip

je pak simo zašla pred ljetodan s fare pokojnoga Joška Perušića, čiju želju je ostvario dr. Anton Kolić kad je ta lipi dar doprimio u Hrvatski Židan. „Zvona zvonu... Bogu daju čast i našem pokojniku, desetniku, farniku Joški Perušiću ki mi je rekao: Učini to za naš hrvatski narod da se Mariji moli da bude dica Majke Marije Fatimske. Budite dica Božja u srcu, onda ćemo čuda učiniti za naš narod. A ti, dragi Joško, gledaj na nas, moli za nas i ne pozabi nas! I reci Mariji da sad neka moli za nas, kad su nam sela prazna, kad ne znamo skupa djelati, kad pravamo dice i mladine. Blagoslovi sela, našu Crikvu, našega Papu. Imajte dice i blagoslovite dicu!“ se je ovako obrnuo vjernikom dr. Anton Kolić. Na svečevanje su došli i rodjaki pokojnoga duhovnika i Jelka Perušić je slijedeće rekla: „Za nas je čast da su nas pozvali na ovo slavlje, ar naš stric je bio veliki poštovatelj Blažene Dvice Marije, ka ga je

peljala krez vas život i to je prenesao i na nas. Ki je došao k njemu, toga je preporučio u ruku Majke Božje. Tako da je ovo za nas, zapravo, ča jako velikoga. Ovo je jako lipo mjesto, mirno i dično, i ja se jako veselim da je ova Majka Božja ovako časno mjesto dostala i sigurno bi se i stric veselio, ako bi još bio mogao ovo doživiti. Ja bi se lipo zahvalila toj familiji ka se za ovo skrbi i tim majstorom ki su ovako lipo napravili ovu kapelu. Neka je Bog blagoslovi!“ Mjesto skazanja u Fatimi se zove Cova da Iria, ča znači: Dolina mira. Ovo mjesto, nad Hrvatskim Židanom, u gustoj lozi i na brižiču s Gospom Pustike bit će još jedno mjesto mira i pravi zviranjak milošće.

Tiho

Duhovniki s familijom pokojnoga Joška Perušića

Izvar

Dan Podravskih veza u Europskoj uniji

U organizaciji izvarske Hrvatske samouprave, 20. svibnja u tome mjestu održao se Dan podravskih veza u Europskoj uniji. Klara Kovač, predsjednica Hrvatske samouprave, i njeni pomoćnici držali su sve u svojim rukama.

U popodnevnom se satima u katoličkoj crkvi služila misa na hrvatskom jeziku koju je predvodio Ilija Čuzdi, martinački svećenik, uz domaćina Tamása Benczika, izvarškoga svećenika. Na orguljama, na kojima je svirala Nančika Gujaš, martinačka kantora, odzvanjale su najljepše svibanjske marijanske pjesme (svibanj je Marijin mjesec).

Nakon svete mise svi su uzvanici i sudionici prešli u dom kulture, gdje se program nastavljao uz pjesmu i ples. Na pozornici su se redali mještani te prijatelji iz Mađarske i susjedne Hrvatske. U programu su sudjelovali: izvarski Pjevački zbor umirovljenika i bojevski Pjevački zbor umirovljenika, koje podučava Tibor Đuroković. Molvarski pjevački zbor stari je prijatelj Izvaraca, budući da vjernici Šomođske županije odlaze na hodočašće u njihovu crkvu. KUD „Novo Virje“ i KUD „Ždala“, te njihova naselja prijatelji su ne samo na polju kulture nego i školstva. Barčanski KUD „Podravina“ pak svake godine predstavlja podravsku Hrvate iz Mađarske.

U redovima gledatelja našli su se i Neven Marčić, konzul savjetnik Konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Jelica Čende-Maćok, predsjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije, te predsjednici mnogih podravskih hrvatskih samouprava i, naravno, mnogi mještani te stanovnici ostalih podravskih naselja.

Kulturni je dio programa okončan zajedničkom pjesmom i kolo, a potom se druženje nastavilo uz izvrsnu večeru i dobru kapljicu. Dakako, nije mogla izostati ni tamburaška glazba, pjesma i ples. Uza svirku Orkestra „Vizin“ ponovno se razvilo kolo, zapjevale su se omiljene hrvatske pjesme, a na kraju su se i gosti ispratili svirkom.

Priredba je ostvarena uz potporu Ministarstva ljudskih resursa.

Vesna Velin

Izvarski pjevački zbor

Barčanski KUD „Podravina“

KUD „Novo Virje“

Molvarski pjevački zbor

KUD „Ždala“

Mala stranica

Svjetski dan protiv dječjeg rada – 12. lipnja

Najnoviji podatci ukazuju na to da 120-ak milijuna djece u dobi između 5 i 14 godina sudjeluje u dječjem radu i pritom su dječaci i djevojčice zastupljeni gotovo jednako. Više od polovice te djece izloženo je najgorim oblicima dječjeg rada, kao što su rad u opasnim okruženjima, ropstvo ili drugi oblici prisilnog rada, nezakonite aktivnosti, jednako kao i sudjelovanje u oružanim sukobima. Toj djeci uskraćeno je primjereno obrazovanje, zdravlje, slobodno vrijeme, uz kršenje njihovih temeljnih prava i sloboda. Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada obilježen je prvi put 2002. godine, pod ustrojstvom Međunarodne organizacije rada, poradi podizanja svijesti i pokretanja akcija u svijetu protiv dječjeg rada.

LJETO. LJETO, LJETO

Temperature se dižu, odbrojavate školske dane i jedva čekate da kreće užitek u ljetnom odmoru. Iako je ljeto bezbrižno i cilj vam je uživanje, odmor i zabava, na neke stvari ipak trebate pripaziti.

- Budite uvijek u društvu – bilo da je riječ o plivanju u dubinu ili o večernjoj šetnji, nemojte biti sami. Ako ste sami, a nešto se dogodi, sami ćete se teže snaći.
- Mažite se kremom – na dan više puta ako ste izloženi suncu, opekline mogu imati ozbiljne posljedice.
- Pijte dovoljno tekućine.
- Štitite se od insekata (komarci, krpelji).

MATEMATIKA

VIC
TJEDNA

Učiteljica pita Ivana:
– Ako imaš deset jabuka i pet uzmeš od brata,
što ćeš dobiti?
Ivan odgovori:
– Batine!

Za pametne i pametnice

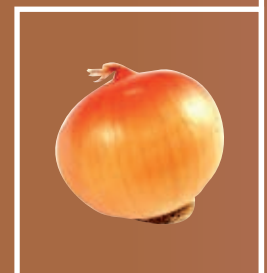
LJETNE ZAGONETKE

Tko crvenu kapu ima
pa iz trave svima klima?
Odgovor je zaista lak,
u polju se crveni ____.

Obraza je vedra, čista,
lice mu se sja i blista.
Osjećamo da nas grije
kad oblaka na nebu nije.

Ja sam ljut svaki dan,
u sto kaputa umotan.
Sve nas straši odrpanac,
a pticama već je znanac.

„Pozdravljamo Mariju“

Susret crkvenih zborova „Pozdravljamo Mariju“ već godinama organizira kaniška Hrvatska samouprava po radi njegovanja hrvatskih crkvenih pjesama. Na ovogodišnjem susretu nastupilo je jedanaest zborova i dvije solistice. U kaniškoj crkvi Srca Isusova 21. svibnja više od 120 pjevača i svirača pjevalo je u čast Blažene Djevice Marije. Koncert zborova prethodila je sveta misa na hrvatskom jeziku, koju su predvodili Antun Hobljaj, dekan iz Preloga, i mons. Antun Perčić, generalni vikar Varaždinske biskupije.

Pjevački zbor „Petripske ružice“

Učenici keresturske škole

Hrvatski narod slavi i časti Mariju kao svoju kraljicu. Tradicija svibanjskih pobožnosti seže u 16. stoljeće i veže se za štovanje Blažene Djevice Marije, najčešće sadrže marijanske pjesme. Upravo uz te pobožnosti veže se i Susret crkvenih zborova „Pozdravljamo Mariju“. Priredba je nastala na prijedlog pokojnog mons. Blaža Horvata, nekadašnjeg rektora Varaždinske katedrale, njega se prisjetila Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske samouprave, a zahvalila je i preloškom dekanu Antunu Hobljaju što nastavlja rad pokojnog rektora i pomaže malu hrvatsku pastoralu u Pomurju s redovitim potpomaganjem pri organiziranju hrvatskih

misa. Na misnome slavlju posebno je istaknuta vjera u Marijinu dobrotu i u njezinu spremnost da grešnike zagovara pred Bogom, da od njega izmoli oprost i milost. Hrvati su uvijek bili veliki štovatelji Blažene Djevice Marije, u našim hrvatskim regijama mnoge su crkve i svetišta posvećene njoj. Na spomenutom Susretu u njezinu čast pjevali su zborovi iz Mlinaraca, Fičehaza, Kerestura, Letinje, Serdahela, Petribe, Pustare, Kaniže te dječji zborovi keresturske i serdahelske osnovne škole i solo-pjevačice kaniške Pijarističke škole Veronika Kos i Fani Budai. Vjernici, koji su napunili velebnu crkvu, mogli su poslušati prekrasne marijanske pjesme poput: „Gospa, majka moja, Marija lepo ime, Lijepa si, lijepa, Majko draga, Kraljice neba, Proslavljaj dan, Marijo mila, Milost prosimo, Lijepa si, djevo Marijo“ i druge pjesme uz pratnju kaniških tamburaša, fičehaskih harmonikaša, letinjskih puhača, tamburaških sastava serdahelske i keresturske škole. Pomurski su Hrvati opet imali priliku slušati euharistiju na jeziku svojih predaka, te skupa molili i pjevali Kraljici Hrvata. Napomenimo da će ove godine ponovno u Pomurju biti Državno hodočašće Hrvata, u srpnju, u marijanskome svetištu u Komaru, pripreme su već u tijeku.

beta

Učenici i nastavnici serdahelske škole

PRISIKA

Tamošnja Hrvatska samouprava i mjesni Dom kulture srdačno pozivaju familije ne samo iz sela nego iz cijele okolice, 10. junija, u subotu, od 10 uri začetno, na Hrvatski dan familijov, u park Kaštela polag jezera. Predstavljaju se mališani iz prisike i židanske čuvarnice, školarci iz Hrvatskoga Židana i tančoška diča grupa „Židanske zvijezdice“. Pod vedrim nebom će se u djelaonici baviti s dicom odgojiteljica Nora Pantoš-Kulcsár, peč će se slanina, bit će i športska naticanja a i dari za najbolje. Pogače, pečene kobasice, pilo i jlo čekaju svakoga, koga ta dan put donese u Prisiku.

SERDAHEL

Roditeljsko vijeće, Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ i Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ 10. lipnja organiziraju Obiteljski dan od 14 sati na školskom dvorištu. Tijekom dana policajci i vatrogasci će prikazati svoju djelatnost, učenici osnovne umjetničke škole nastupit će s kulturnim programom (narodni i moderni ples, tamburica, pjevanje zabavnih pjesama), navečer uz logorsku vatru svirat će tamburaši serdahelske škole. Tijekom dana djeca će sudjelovati u hrvatskim natjecanjima, ispunjavanju križaljaka i raznih zadataka, roditelji će kuhati i peći razne slatkiše, a bit će postavljena i zračna spuštaljka, na radost djece.

UNDA

Samouprava Jursko-mošonsko-šopronske županije i Seoska samouprava Unde Vas srdačno pozivaju na Županijski narodnosni dan i na Županijski dan vridnosti 17. junija, u subotu, na Undu. Glavni pokrovitelj priredbe je Zoltán Németh, predsjednik Skupščine Jursko-mošonsko-šopronske županije. Po programu je okupljanje gostov u 10.40 pri mjesnom kulturnom domu, u 11 uri se začme sveta maša u crkvi sv. Martina. U 12 uri je objed za pozvane goste, a u 14 uri slijedi svečani program, prikdivanje županijskih narodnosnih odličjev. Priredbu otvara dr. Péter Pető, dopredsjednik Skupščine dotične županije i Franjo Grubić, predsjednik Odbora za narodne grupe u toj županiji. Nastupaju: niški narodnosni jačkarni zbor „Rozmarin“, poljski komorni korus „Akord“ iz Jure, romski muzički sastav „Zoltán Greznár“, What'sUpCi iz Koljnofa, HKD „Slavko Mađer“ iz Cerića, domaćini HKD „Veseli Gradiščanci“ ter Bondersölj iz Koljnofa. Dodatno će na Danu županijske vridnosti biti predstavljani i običaji tradicije pojedinih naselj, a moguće je upoznati i stare, ali još žive rijetke meštrije.

BUDIMPEŠTA

Hrvatska samouprava grada Budimpešte i Hrvatska samouprava X., XI., XII. i XIII. organiziraju jubilarni nogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić – Budimpešta, 2017“, koji će se održati 10. lipnja 2017., s početkom u 9.30 u HOŠIG-u (XIV. okrug, Kántorné sétány 1 – 3). Nakon ždrijeba započnu utakmice, poslije kojih će se proglasiti najbolja momčad, najbolji strijelac i najbolji vratar kupa.

Oproštajna svečanost osmaša budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakčkoga doma bit će 14. lipnja 2017., s početkom u 14 sati, u predvorju škole. Od osnovne škole opraštaju se: Szofi Balázs, Bálint Bencsok, Gergely Bus, Edvin Cocaj, Flora Fowkes, Estera Horvat, Márk Németh, Ivona Perušić, Tin Péntek, Simon Plóderer, Emre Sancaktar, Milena Maja Šindik, Dénes Szabolcs, Maja Tóth i Botond Vidak. Program će se ostvariti pod redateljском palicom razrednice 7. razreda Andreje Bálint i razrednice 8. razreda Marijane Jakošević.

ZA ŠOMOĐSKA NASELJA 16,5 MILIJARDE FORINTA

Preko Operativnoga programa za regionalni razvoj i razvoj naselja (TOP) počinje program razvoja naselja u Šomođskoj županiji. Natjecati se mogu ponajprije mjesne samouprave narečene Županije, ali i civilne udruge u temi razvijanja socijalne infrastrukture. Tako primjerice grad Barča razvija svoje socijalno središte iz okvira od 147,5 milijuna forinta. Uspješnih natječaja predalo je 81 naselje koje će u nastupajućem razdoblju ostvariti 97 projekata s ukupnom vrijednošću od 16,5 milijarde forinta. U 68 slučajeva uspješnim natjecateljima konzorcijski je partner Samouprava Šomođske županije.

UDVAR

Hrvatska narodnosna samouprava sela Udvara organizira XV. Udvarsko veselje 10. lipnja 2017. u mjesnom domu kulture. U 15 sati svetu misu na hrvatskom jeziku predvodi vl. Gabrijel Barić, a pjeva vršendski pjevački zbor. U 17 sati je kulturno-folklorni program uz nastup: mladih udvarskih plesača, plesača salantskoga KUD-a „Marica“, birjanskih plesača; gost je večeri pjevač Stipan Đurić. U 20 sati slijedi bal uz mohački Orkestar Poklade. Ulaz je slobodan. Pokrovitelji su programa: Ministarstvo ljudskih resursa, NEMZ-KUL-EPER-17-0516, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, udvarska Hrvatska narodnosna samouprava.

Javno priznanje prijateljske općine Stipanu Mandiću

Povodom Dana Općine Čačinci, na svečanoj sjednici Općinskog vijeća nagrađeni su zaslužni pojedinci. Među nagrađenima bio je i predsjednik Hrvatske samouprave Stipan Mandić, kojemu je dodijeljena Zahvalnica za iznimnu suradnju na međunarodnoj razini. Podsjetimo da je u travnju 2015. godine uspostavljena prijateljska suradnja Općine Čačinci u Hrvatskoj i Samouprave sela Čavolja u Mađarskoj. Do suradnje je došlo na poticaj čavoljske Hrvatske samouprave, na čelu s njezinim predsjednikom Stipanom Mandićem. Zanimljivo da je djed čavoljskog načelnika Norberta Hamhabera rođen u Hrvatskoj, upravo u Čačincima. Međuvremeno je organizirano nekoliko uzajamnih susreta izaslanstava dvaju naselja i kulturnih društava u Čačincima i Čavolju.

VI. Ljetna škola tambure
VIZIN
EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Kulturna udruga VIZIN iz Pečuha poziva Te da sudjeluješ na
VI. Ljetnoj školi tambure koja će se održati u Orfú-u
od 26. lipnja - do 2. srpnja 2017.

Stručni voditelji škole:
Ivan Draženić, magistar glazbe, član Tamburaškog sastava Ravnica
Zoltán Vizvári, voditelj Orkestra VIZIN i članovi Orkestra VIZIN

Govoritelj škole: Mario Zbiljski (primaš TS Slavenske lole)

Rok prijave je 10. lipnja 2017.
Očekujemo prijave mladih tamburaša od 8-og razreda!

Prijaviti se možete na telefonskom broju: +36-30/380-12-23 (Zoltán Vizvári),
ili na e-mail adresi: info@vizinzenekar.hu

Troškove ljetne škole (puni pension, honorari voditelja) plaćaju polaznici u
iznosu od 23.000 Ft

Svakoga rado očekujemo!

GARA

U glavnoj organizaciji Seoske samouprave i konjičke udruge, 11. lipnja, s početkom u 9.30 na mjesnom hipodromu priređuje se XII. Dan sela i natjecanje dvoprega. Od 9.45 do 11.30 traje natjecanje dvoprega, garsko kolo Bačkog kupa, prema pravilima C kategorije, a od 13.30 do 16.30 za Garski kup. Ponovno se priređuje i narodna gastroulica uz besplatno kušanje domaćih hrvatskih, njemačkih, romskih i sikuljskih kulinarskih poslastica. Između 13.30 i 18 sati priređuje se narodnosni kulturni program u kojem će osim drugih nastupiti Garska bunjevačka omladinska plesna skupina, KUD tukuljskih Hrvata Raca, Racki pjevački zbor i orkestar „Kolo“. Među popratnim sadržajima tijekom dana organiziraju se razni zabavni i zdravstveni sadržaji za djecu: obrtničke radionice, zdravstveni pregledi, bojanje lica i drugo.

ŠELJIN

U organizaciji mjesne Hrvatske samouprave, 10. lipnja u šeljinskom Društvenom domu priređuje se kulturno-folklorna priredba pod imenom Proljetni festival. Program počinje u 16 sati svetom misom na hrvatskom jeziku. Zatim povorka kreće od crkve do Društvenog doma, gdje će se odvijati kulturni program. Nakon programa je plesničica, s početkom u 21 sat.

18.00 FOLKLORNI VEČER
HKD GRADIŠĆE (PETROVO SELO),
KOJE SVEČUJE 65. JUBILEJ
HRVATSKA IZVORNA GRUPE (BUDIMPEŠTA)
HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO „ZELINA“
(SVETI IVAN ZELINA)
DIČJE FOLKLORNE GRUPE IZ ŠKOLE
I IZ ČUVARNICE (PETROVO SELO)

21.00
PINKA BAND
BEGINI
PINKICA 2017

SZENTPÉTERFA
PETROVO SELO
JUN.17.

PETROVÓ
FESTIVAL

INFO: Hrvatska samouprava Petrovo Selo, hpselo@gmail.com, facebook.com/hidgradiscak, +36 30 365 3504
EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

ALJMAŠ

Hrvatska samouprava grada Aljmaša i tamošnji Bunjevački „Divan klub“ 10. lipnja suorganiziraju već tradicionalni spomendan pjesnika Ante Evetovića Mirosljuba i sastanak plesnih družina. Program počinje misnim slavljem u župnoj crkvi u 15 sati. Slijedi polaganje vijenaca i prisjećanje ispred poprsja Ante Evetovića Mirosljuba. U 17 sati počinje prigodni kulturni program uza sudjelovanje gostujućih i domaćih skupina: aljmaški KUD Zora, tavankutski KUD „Matija Gubec“, KUD „Nard“ (Hrvatska), aljmaški Tamburaški sastav i Dječja plesna skupina. Dan završava hrvatskim balom od 20 sati u gradskome prosvjetnom središtu. Ulaznica na bal tisuću forinta.

LUKOVIŠĆE

Hrvatska samouprava tog naselja priređuje 11. lipnja „Hrvatski dan i prisjećanje na 270. obljetnicu mjesne katoličke crkve“. Mjesto je događanja lukoviška crkva i dom kulture, a program počinje svetom misom, s početkom u 16 sati. Zatim slijedi kulturni program, nastupaju: KUD Baranja, učenici lukoviške osnovne škole, Pjevački zbor „Korjeni“ i sastav Podravka+. Potom je večera i druženje uz glazbu. Priredbu su poduprli mjesna Seoska samouprava i Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“.